

Hemoragijska vrućica s bubrežnim sindromom – „mišja groznica“

Hemoragijska vrućica s bubrežnim sindromom (HVS) ili „mišja groznica“ je virusna bolest uzrokovana hantavirusima. Hantavirusi koji uzrokuju hemoragijsku vrućicu s bubrežnim sindromom su rasprostranjeni na gotovo cijelom području Europe i Azije. Hantavirusi se u Hrvatskoj javljaju u kontinentalnom području. Infekciju u ljudi u Hrvatskoj uzrokuju dvije vrste hantavirusa: Dobrava i Puumala. Bolest se pojavljuje svake godine, a povremeno se registrira povećani broj oboljelih osoba (epidemije) kao što je bilo 1995., 2002. i 2012. godine.

Glodavci su nositelji i prenositelji virusa; čovjek se zaražava pri neposrednom ili posrednom kontaktu s izlučevinama inficiranih glodavaca (mokraća, izmet, slina), posebice udišući prašinu ili aerosol koja sadrži uzročnike. Čovjek se može zaraziti i kada inficirana izlučevina glodavca dođe u kontakt s oštećenom kožom kao i sluznicom oka, nosa i usta. Bolest se ne prenosi s čovjeka na čovjeka.

Bolest se najčešće javlja 1-2 tjedna nakon izlaganja inficiranoj izlučevini glodavca (vrlo rijetko inkubacija može iznositi i do 8 tjedana); sa naglim nastupom visoke tjelesne temperature, praćene zimicom i jakim glavoboljom, bolovima u trbuhu i leđima, zamućenim vidom. Također mogu biti prisutni i crvenilo lica i konjunktiva, osip. Kasniji simptomi bolesti mogu se manifestirati smanjenom količinom izlučivanja urina i razvitkom zatajenja bubrega, ali i padom tlaka, pojavom krvarenja i razvitkom šoka. Oporavak od bolesti traje tjednima.

Kako bi se dijagnosticirala bolest potrebno je napraviti posebne mikrobiološke pretrage iz krvi koje dokazuju protutijela na hantaviruse ili koristiti RT-PCR za dijagnostiku RNA virusa.

Liječenje se provodi u bolnici, uz primjenu suportivne terapije.

Ljudi koji zbog prirode posla ili rekreativno dugo borave u prirodi te su zbog toga najizloženiji aerosolu glodavaca najizloženiji su bolesti; no važno je napomenuti da se čovjek može zaraziti i u zatvorenim prostorima u kojima mogu boraviti glodavci i gdje može biti velika koncentracija virusa u prašini (podrumske prostorije, garaže, tavana, ostave i dr.)

Kako bi se bolest spriječila, provode se zakonom propisane mjere koje predviđaju preventivno provođenje DDD mjera u objektima koji podliježu sanitarnom nadzoru (Zakon o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti, NN 79/2007), kao što se radi i epidemiološko anketiranje i nadzor nad oboljelom osobom i njenim kontaktima. Također se pojačava intersektorska suradnja svih strana (epidemiologa, infektologa, mikrobiologa, biologa, i različitih stručnih tijela na nivou grada) involviranih u problematiku i opseg javljanja bolesti.

Preporuke za građane kako bi izbjegli kontakt s glodavcima i njihovim izlučevinama:

Kako je bila blaga i topla zima, oskudna padalinama, očekivana je veća populacija i aktivnost glodavaca te se mogu očekivati novi slučajevi bolesti. Kako ne bi došlo do pojave epidemije potrebno je provoditi dolje preporučene preventivne mjere.

- Kuću, radni prostor ili mjesto na kojem se boravi u prirodi je potrebno održavati čistim kako bi se izbjeglo nastanjanje glodavaca.
- Populaciju glodavaca je potrebno smanjiti na najnižu moguću razinu koristeći klopke ili otrov za glodavce.
- Sve rupe na kućama treba zatvoriti kako bi se onemogućio ulazak glodavaca u zatvorene prostore.
- Potrebno je skloniti sva odlagališta raznih materijala koji mogu poslužiti glodavcima za sklonište najmanje 50 m od kuće. Svo smeće treba držati u zatvorenim čvrstim kontejnerima. Hranu i vodu za ljude i životinje treba držati zatvorenu i poklopljenu, potpuno nedostupnu glodavcima.
- Prilikom čišćenja prostora za koje se sumnja da su u njima boravili glodavci (podrumi, tavana, ostave, garaže i sl.), potrebno je sve površine posuti dezinficijensima i oprezno očistiti vlažnom krpom bez podizanja prašine. Pri tome je potrebno koristiti masku koja prekriva nos i usta, kao i koristiti rukavice. Nakon obavljenog posla ruke treba dobro oprati vodom i sapunom.
- Svu travu ili grmlje je potrebno ošišati i očistiti najmanje 50 m od kuće.
- Tijekom boravka u prirodi čuvati namirnice i vodu zaštićene od glodavaca. Ruke oprati ili koristiti antiseptike ili alkoholne maramice za dezinfekciju ruku, a poseban oprez potreban je kod pušača koji češće obolijevaju od nepušača jer prilikom pušenja imaju češći kontakt s ustima i nosom.
- Plodove ubrane u prirodi koji se jedu sirovi treba dobro oprati tekućom vodom.
- Ne dirati gnijezda glodavaca; uginule glodavce potrebno je staviti pomoću štapa u plastičnu vrećicu i zakopati ili spaliti. Pri tome potrebno je koristiti masku i rukavice.